

TAITEEN PERUSOPETUKSEN

MEDIAATAITEEN OPETUSSUUNNITELMA 2018

YLEISEN OPPIMÄÄRÄN MUKAAN

SISÄLLYSLUETTELO

1 Opetussuunnitelma	3
1.1 Opetussuunnitelmajärjestelmän ja opetussuunnitelman perusteet	3
1.2 Opetussuunnitelman laatiminen	3
1.3 Opetussuunnitelman sisältö	3
2 Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän lähtökohdat	4
2.1 Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän tehtävä	4
2.2 Arvoperusta	4
2.3 Oppimiskäsitys	5
2.4 Yleisen oppimäärän yhteiset tavoitteet	5
3 Opetuksen toteuttaminen	6
3.1 Oppimisympäristöt	6
3.2 Toimintakulttuuri	6
4 Opintojen laajuus ja rakenne	7
4.1 Opintojen laajuus	7
4.2 Opintojen rakenne	7
5 Oppimäärän yksilöllistäminen	8
6 Oppimisen arviointi	9
6.1 Arvioinnin tehtävä	9
6.2 Arviointi opintojen aikana	9
6.3 Osaamisen tunnistaminen ja opintojen hyväksi lukeminen	9
6.4 Todistukset ja niihin merkittävät tiedot	9
7 Mediataide	10
7.1 Varhaisiän mediataiteet	10
7.2 Mediataiteiden yhteiset opinnot	10
7.3 Mediataiteiden teemaopinnot	15
7.4 Aikuisten mediataiteiden opetus	17
7.5 Työtavat mediataiteiden opetuksessa	17
7.6 Oppimisen arviointi mediataiteiden opetuksessa	17

Huom!

Hyväksytty Aikuisväestön lautakunnassa 21.3.2018.

1 OPETUSSUUNNITELMA

1.1

Opetussuunnitelma-järjestelmän ja opetussuunnitelman perusteet

Taiteen perusopetus perustuu lakiin taiteen perusopetuksesta 21.8.1998/633 ja asetukseen taiteen perusopetuksesta 6.11.1998/813. Taiteen perusopetuksen järjestäminen Kouvolassa pohjautuu myös lakiin kuntien kulttuuritoiminnasta 3.8.1992/728. Opetushallitus määrittää opetussuunnitelman perusteista, oppilaan arvioinnista ja todistukseen merkittävistä tiedoista.

Kouvolan kansalaisopiston mediataiteen yleisen oppimäärän opetussuunnitelma perustuu opetushallituksen taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteisiin 2017. Oppilaan arvioinnista ja todistukseen merkittävistä tiedoista päättää opetushallitus.

1.2

Opetussuunnitelman laatiminen

Opetussuunnitelma on laadittu yhteistyössä opiston opettajien, oppilaitosjohtajan ja muun opiston henkilökunnan kanssa. Opiskelijoille ja heidän vanhemmilleen on järjestetty kuuleminen asiaa koskien.

1.3

Opetussuunnitelman sisältö

Vapaan sivistystyön lain mukaisesti Kouvolan kansalaisopisto järjestää elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa koulutusta taidekasvatuksen periaatteet huomioiden. Vapaana sivistystyönä järjestettävän koulutuksen tavoitteena on edistää ihmisten monipuolista kehittymistä, hyvinvointia sekä kansainvälisyyden, monikulttuurisuuden ja kansainvälisyyden toteutumista. Vapaassa sivistystyössä korostuu omaehtoinen oppiminen, yhteisöllisyys ja osallisuus.

Kuva: Nana Matikkala

“Vapaassa sivistystyössä korostuu omaehtoinen oppiminen, yhteisöllisyys ja osallisuus.”

Opetuksen laajuus on yleisen oppimäärän mukaisesti 500 tuntia. Opetuksen rakenne on kuvattu kappaleessa 4 ja arviointi kappaleessa 6. Opetussuunnitelman toteutumista seurataan ja sitä kehitetään suunnitelmallisesti ottaen huomioon ajan tuomat tarpeet ja muutokset. Konkreettiset kehittämistoimenpiteet kirjataan kaupungin strategiaan pohjautuvaan opiston kehittämissuunnitelmaan,

joka tehdään valtuustokausittain ja päivitetään vuosittain.

Oppilaitos päättää opiskelijaksi ottamisesta pyrkien kuitenkin tarjoamaan opiskelupaikan kaikille halukkaille mahdollisimman läheltä: Kouvolan kansalaisopiston toiminta-ajatuksen on toimia aidosti kaikkien lähellä ja tarjota palveluita koko toiminta-alueellaan.

Kouvolan kansalaisopistolla noudatetaan Kouvolan kaupunginhallituksen hyväksymää Kouvolan kaupungin suunnitelmaa tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi (15.6.2015 § 154). Opettajat kertovat toimintaperiaatteet ryhmissä. Lisäksi käytännön työkaluna opistolla on kaikille opiskelijoille ja heidän huoltajilleen jaettava Toimintaohje työrauhan turvaamiseksi. ■

2 TAITEEN PERUSOPETUKSEN YLEISEN OPPIMÄÄRÄN LÄHTÖKOHDAT

2.1

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän tehtävä

Taiteen perusopetus on ensisijaisesti lapsille ja nuorille tarkoitettua tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää eri taiteenalojen opetusta. Taiteen perusopetuksen tehtävänä on tarjota opiskelijalle mahdollisuuksia opiskella taidetta pitkäjänteisesti, päämäärätietoisesti ja omien kiinnostuksen kohteiden suuntaisesti. Oppilaitos voi myös järjestää alle kouluikäisille varhaisiän opetusta sekä opetusta aikuisille.

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän tehtävänä on luoda perustaa emotionaalille, esteettiselle ja eettiselle kasvulle sekä antaa edellytyksiä elinikäiseen taiteiden harrastamiseen. Opetuksen tehtävänä on myös kehittää ja säilyttää kansallista kultuuria sekä tukea opiskelijan kykyä arvostaa eri kulttuureita ja toimia moniarvoisessa yhteiskunnassa. Taiteen opiskelun tarkoituksena on avata opiskelijalle uusia mahdollisuuksia ymmärtää taidetta ja kultuuria sekä niiden sisältämiä merkityksiä. Tehtävänä on myös kehittää opiskelijoiden ajattelemisen taitoja ja luovuutta elämän eri alueilla. Yleisen oppimäärän tehtävänä on kehittää sellaisia taitoja ja tietoja, joita opiskelija tarvitsee elämän eri aloilla ja jotka antavat hänelle valmiuksia hakeutua asianomaisen taiteenalan koulutukseen.

2.2

Arvoperusta

Opetussuunnitelma pohjautuu arvoperustaan, jonka mukaan taiteen perusopetus rakentuu ihmisoikeuksien, tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja kulttuurien moninaisuuden

kunnioitukselle sekä luo pohjaa sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestäväälle tulevaisuudelle. Opetus perustuu ihmiskäsitykseen, jossa ihminen on ainutkertainen ja toimii vuorovaikutuksessa toisten ihmisten ja ympäristönsä kanssa sekä vaikuttaa aktiivisesti elämäänsä.

“Yleisen oppimäärän tehtävänä on kehittää sellaisia taitoja ja tietoja, joita opiskelija tarvitsee elämän eri aloilla ja jotka antavat hänelle valmiuksia hakeutua asianomaisen taiteenalan koulutukseen.”

Opetuksessa huomioidaan sukupuolten tasa-arvo ja sukupuolen moninaisuus. Keskeistä on opiskelijan luovan ajattelun ja toiminnan tukeminen. Taidekasvatuksen tavoitteena on vahvistaa opiskelijan aisti- ja tunneherkkyyttä, itseilmaisua ja tukea opiskelu- ja vuorovaikutustaitojen kehittymistä.

Taiteen perusopetuksen tavoitteena on tukea opiskelijan minäkuvan kasvua ja kehittymistä sekä hänen kykyään jäsentää ympäröivää todellisuutta. Opiskelussa on keskeistä taiteen tekeminen ja sen kokemisen ilo sekä halu, taito, uteliaisuus ja uskallus tulkita taidetta persoonallisesti. Tavoitteena on myös ohjata opiskelijaa keskittymiseen, mää-

rätietoiseen ja pitkäjänteiseen työskentelyyn sekä rakentavaan toimintaan yksilönä ja ryhmän jäsenenä. Opinnot tukevat opiskelijoiden luovan ajattelun ja osallisuuden kehittymistä.

Taiteen perusopetus luo vahvan pohjan ja ymmärryksen taiteen ja taidekasvatuksen kehittämiselle. Opetusta toteutetaan muiden oppilaitosten ja tahojen kanssa paikallisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti.

Opetuksen lähtökohtana ovat kullekin taiteenalanalle ominaiset tiedon tuottamisen ja esittämisen tavat. Taiteeseen sisältyvät esteettisyyden, eettisyyden ja ekologisuuden kysymykset ohjaavat pohtimaan ja arvioimaan, mikä elämässä on merkityksellistä ja arvokasta. Taiteen perusopetuksessa luodaan pohjaa sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestäväälle tulevaisuudelle.

Kansalaisopiston omana toiminta-ajatuksena on toimia aidosti kaikkien lähellä ja tarjota palveluitaan eri puolella Kouvola. Toiminnan pyrkimyksenä on säilyä ihmisläheisenä opistona ja panostaa palvelun kehittämiseen opettajien osaamista tukien. Opisto näkee tärkeäksi toiminta-alueensa asukkaiden ja heidän tarpeidensa tuntemisen. Tavoitteena on vahvistaa tasa-arvoa ja toimintojen saavutettavuutta sekä lisätä aliedustettujen ryhmien mahdollisuuksia osallistua kansalaisopiston tarjoamaan toimintaan.

Osana kaupunkia Kouvolan kansalaisopisto toteuttaa toiminnassaan kaupungin strategiaa ja arvoja. Kouvolan visio on olla kasvualusta – mahdollisuus uusille avauksille ja uudelle kasvulle. Kaupungin toimintaa ohjaaviksi arvoiksi on määritelty kaupunkilaisen paras, luotettavuus ja turvallisuus, vastuullinen yhteistyö, tavoitteellisuus ja tehokkuus sekä rohkea uudistuminen.

Kuva: Nana Matikkala

2.3

Oppimiskäsitys

Oppiminen ymmärretään yksilölliseksi ja yhteisölliseksi taitojen ja tietojen rakennusprosessiksi, jonka kautta syntyy kulttuurinen osallisuus. Taiteen oppiminen on pitkäjänteinen ja kokonaisvaltainen prosessi. Erilaisissa tilanteissa työskennellään opettajan ohjauksessa, vuorovaikutuksessa opettajan ja ryhmän kanssa sekä itsenäisesti. Opettajalla on keskeinen merkitys sekä opiskelijan opiskelutaitojen että opiskeluympäristön kehittämisessä sellaiseksi, että erilaisten opiskelijoiden edistyminen on mahdollista.

Opiskelijalla on aktiivinen rooli opiskelussa ja oppimisessa. Kokemukset ja vuorovaikutus ympäristön kanssa samoin kuin eri aistien käyttö ja kehollisuus ovat oppimisen kannalta olennaisia. Opiskelija oppii asettamaan tavoitteita ja toimimaan tavoitteiden suuntaisesti. Opetuksessa pyritään huomioimaan opiskelijan aiemmat kokemukset ja hänen elämänsä maailmansa. Myönteiset tunnekokemukset, oppimisen ilo

ja uutta luova toiminta edistävät oppimista ja innostavat kehittämään omaa osaamista. Rohkaiseva ja kannustava ohjaus ja palaute ovat keskeinen osa oppimista edistävää vuorovaikutusta. Työtapojen tulee ohjata opiskelijaa arvostamaan kaikkien ryhmänjäsenten työskentelyä ja työn tuloksia. Oppiminen perustuu tekemällä oppimiseen, suunnitelmallisuuteen sekä kykyyn arvioida omaa oppimista. Opettaja ohjaa opiskelijaa tunnistamaan omat tapansa toimia ja oppia harjoittelutavat. Taidekasvatuksessa harjoittelu vaatii aikaa ja pitkäjänteisyyttä.

Taiteen perusopetuksessa oppiminen on yksilöllistä ja yhteisöllistä tietojen ja taitojen rakentamista, joka vahvistaa opiskelijan kulttuurista osallisuutta ja edistää hänen hyvinvointiaan. Oppiminen on kaikilla taiteenaloilla kokonaisvaltainen ja vuorovaikutteinen prosessi, joka kehittää opiskelijan tietoja ja taitoja monipuolisesti. Se on erottamaton osa yksilön kasvua ja yhteisön hyvän elämän rakentamista.

2.4

Yleisen oppimäärän yhteiset tavoitteet

Taidekasvatuksessa ja taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetuksessa elinikäisen taidesuhteen luominen on merkittävässä asemassa. Opintojen tavoitteena on monipuolinen ja innostava mahdollisuus olla osallisena ja vaikuttamassa taiteen tekemisessä, kokemisessa ja nauttimisessa sekä pohtimassa taiteen merkitystä.

Opetus tukee monilukutaidon ja luovan ajattelun taitojen kehittymistä, moniaistisuutta ja taiteidenvälisyyttä. Oppilaita kannustetaan ja ohjataan valitsemaan itselleen merkityksellisiä tapoja tehdä taidetta. Opetuksessa on keskeistä eri ilmaisukeinojen kokeileminen, harjoittelu ja soveltaminen. Opiskelijat saavat mahdollisuuksia tarkastella taiteen alaa historiallisena ja yhteiskunnallisena ilmiönä ja vaikuttaa oman taiteen keinoin yhteiskuntaan. ■

3 OPETUKSEN TOTEUTTAMINEN

3.1

Oppimisympäristöt

Tavoitteena on, että opiskeluympäristö tukee opiskelijan kasvua ja oppimista sekä antaa hänelle onnistumisen kokemuksia. Hyvä opiskeluympäristö on ilmapiiriltään avoin, myönteinen ja oppilasta rohkaiseva. Tilojen, työvälineiden ja materiaalien tulee mahdollistaa opetussuunnitelman perusteiden mukainen opiskelu. Hyvä opiskelu ympäristö on fyysisesti, psyykkisesti ja sosiaalisesti turvallinen.

*“Välittävä kohtaaminen
ja kunnioittava
vuorovaikutus ovat
keskeisiä toiminnassa.”*

Oppimisympäristöjen luomisessa otetaan huomioon taiteenalan ominaiset aktiivinen ja pitkäjänteinen työskentely sekä taiteiden välisen osaaminen. Tieto- ja viestintäteknologian tarkoituksenmukainen käyttö sekä ulkopuolella tapahtuva osaamisen karttuminen ja yhteistyöhankkeet taideopetuksen osana ovat merkityksellisiä oppimisympäristön osia.

3.2

Toimintakulttuuri

Taiteen perusopetuksessa toimintakulttuuri perustuu Kouvolan kansalaisopiston arvopohjalle ja oppimiskäsitykselle. Välittävä kohtaaminen ja kunnioittava vuorovaikutus ovat keskeisiä toiminnassa. Toimintakulttuurin tavoitteena on luoda oppimista ja hyvinvointia edistävää, kestävää elämäntapaa. Toimintakulttuurissa hyväksytään myös oppiminen epäonnistumisen kautta. Osallisuus syntyy avoimesta ja rakentavasta vuorovaikutuksesta, joka käsittää sekä oppilaitosyhteistyön että huoltajien ja muiden tahojen kanssa tehtävän yhteistyön.

Toimintakulttuuria kehitetään jatkuvasti pedagogiikassa, taiteenalan osaamisessa ja oppilaitoksen käytännöissä. Taiteen perusopetuksen kokonaisvaltainen kehittäminen on osa oppilaitoksen johtamista ja oppilaitoksen arkikäytäntöjen organisointia, suunnittelua, toteuttamista ja arviointia. Toimintakulttuurissa otetaan huomioon kulttuurinen monimuotoisuus, kielitietoisuus ja tekijänoikeudet.

Kouvolan kansalaisopisto päättää taiteen perusopetuksen opiskelijavalinnasta. Kaikki halukkaat pyritään ottamaan mukaan. Kouvolan kaupungin tulee taata taiteenperusopetuksen yleiseen oppimäärään kuuluvien opintojen jatkuvuus niin, että opiskelijan on mahdollisuus suorittaa myös teemaopintoja ja saada opintonsa päätökseen. ■

4 OPINTOJEN LAAJUUS JA RAKENNE

4.1

Opintojen laajuus

Yleisen oppimäärän laskennallinen laajuus on 500 tuntia, josta yhteisten opintojen laskennallinen laajuus on 300 tuntia ja teemaopintojen 200 tuntia. Opintojen laajuuden laskennallisena perustana käytetään 45 minuutin pituisia oppituntia. Koulutuksen järjestäjän tulee turvata opintonsa aloittaneille opiskelijoille mahdollisuus koko yleisen oppimäärän suorittamiseen. Annettavan opetuksen määrän tulee mahdollistaa opetussuunnitelmassa määriteltyjen tavoitteiden ja sisältöjen saavuttaminen.

Yleisen oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta järjestettäessä pyritään joustavuuteen niin, että opiskelijan ikä, aiemmin hankitut taidot ja tiedot sekä käytettävät opetusmenetelmät otetaan huomioon.

4.2

Opintojen rakenne

Yleisen oppimäärän opinnot muodostuvat taiteenalan yhteisistä opinnoista ja teemaopinnoista. Yhteisten opintojen tarkoituksena on taiteenalan perustaitojen hankkiminen. Teemaopinnoissa tarkoituksena on yhteisissä

opinnoissa hankittujen taitojen laajentaminen. Opetusta voidaan antaa viikko-opetuksena, kurssimuotoisena opetuksena sekä monimuoto- ja verkko-opetuksena. Opiskelija voi rakentaa yksilöllisen opintopolun mieltymystensä mukaisesti tarjottavien kurssikokonaisuuksien pohjalta.

Yleiseen oppimäärään kuuluvien opintokokonaisuuksien lisäksi oppilaitos voi tarjota valinnaisia opintokokonaisuuksia.

Opiskelijan on osoitettava todistuksen antajalle kaikki päättötodistuksen saamiseksi oikeuttavat opinnot suoritetuiksi. Taiteen perusopetuksen yleinen oppimäärä voi sisältää valinnaisia opintokokonaisuuksia, joita voidaan järjestää myös yhteistyössä muun taiteen perusopetuksen kanssa.

Opetusjärjestelyissä on otettava huomioon taiteenalan luonne. Oppimistapahtumassa on keskeistä omien kokemusten, ajatusten ja tunteiden pohdinta ja niiden työstäminen taiteelliseen muotoon. Taiteellinen työskentely on pitkäjänteistä ja taitojen oppiminen tapahtuu vähitellen ja vaatii aikaa. Opintokertojen tulee olla riittävän pitkiä yhteisten opintojen aikana, ja teemaopinnoissa opintokerrat voivat olla pidempiä kuin yhteisissä opinnoissa.

“Opiskelija voi rakentaa yksilöllisen opintopolun mieltymystensä mukaisesti tarjottavien kurssikokonaisuuksien pohjalta.”

Kouvolan kansalaisopisto määrittelee yhteisten opintojen ja teemaopintojen opintokokonaisuudet, niiden tavoitteet, sisällöt ja laskennalliset laajuudet opetussuunnitelman perusteiden pohjalta. Opintotarjonta ja järjestys määritellään paikallisesti ja paikalliset tarpeet huomioon ottaen. Opintokokonaisuuksien toteuttamisesta päättää Kouvolan kansalaisopisto. Koulutuksen järjestäjä voi tarjota varhaisiän, lasten ja nuorten sekä aikuisten taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opintoja opetussuunnitelmiensa mukaan. ■

5 OPPIMÄÄRÄN YKSILÖLLISTÄMINEN

Mikäli opiskelija ei kykene opiskelemaan opetussuunnitelman mukaisesti, opetussuunnitelman tavoitteita voidaan yksilöllistää vastaamaan oppilaan edellytyksiä, laatimalla opiskelijalle henkilökohtainen opetussuunnitelma yhteistyössä opiskelijan ja huoltajan kanssa.

Oppimäärää ja opetusta yksilöllistettäessä on huomioitava, että opintojen tavoitteet ovat opiskeltavan taiteenalan tavoitteiden mukaiset. Opiskelijalta edellytetään kykyä käyttää hyväkseen annettavaa opetusta. Opiskelu voi tapahtua yksilöopetuksena tai ryhmäopetuksena. ■

6 OPPIMISEN ARVIOINTI

6.1

Arvioinnin tehtävä

Arvioinnin tehtävänä on tukea opiskelijan edistymistä opinnoissa. Palaute on vuorovai-
kutteista ja edistää opiskelijan osallisuutta. Arviointi on oppimiseen kannustavaa, roh-
kaisevaa, oikeudenmukaista ja eettistä. Ar-
viointi ohjaa opiskelijaa omien tavoitteiden
asettamiseen sekä oppimisprosessin ja sen
eri vaiheiden ymmärtämiseen. Monipuoli-
seen, jatkuvaan arviointiin sisältyy erilaisia
palautteen antamisen tapoja sekä ohjausta
itsearviointiin ja vertaisarviointiin.

6.2

Arviointi opintojen aikana

Taiteen perusopetuksen arviointia suori-
taan Opetushallituksen ohjeiden mukaises-
ti. Koulutuksen arviointi sisältyy vuosittaiseen
suunnitteluun ja sitä kehitetään ajankohtai-
seksi ja elinikäistä oppimista tukevaksi. Suun-
nittelu-toteutus-arviointiprosessi on jatkuvaa
ja sen toteuttamiseen osallistuvat oppilai-
tosjohto, opetuksesta vastaavat opettajat,
toimistohenkilökunta ja opiskelijat. Arvioin-
tia annetaan oppitunneilla. Opiskelija saa
työskentelystään ja suorituksistaan sanallista
palautetta suullisesti ja/tai kirjallisesti koko
opintojensa ajan. Arviointi on oppimismoti-
vaatiota tukevaa ja osallistavaa. Vanhem-
pia, huoltajia ja muita sidosryhmiä kuullaan
säännöllisesti.

Lasten ja nuorten taideopetuksessa an-
netaan opiskelijalle ja hänen huoltajalleen
tietoa opiskelijan vuoden aikana suoritta-
mista opintokokonaisuuksista Kouvolan kan-
salaisopiston opetussuunnitelmassaan päät-
tämällä tavalla. Arviointia täsmennetään
taiteenalakohtaisesti.

6.3

Osaamisen tunnistaminen ja opintojen hyväksi lukeminen

Opiskelijalla on oikeus saada hyväksi luetuk-
si myös aiemmin ja/tai muualla suoritettut tai-
teen perusopetuksen opintokokonaisuudet.
Muualla hankitun osaamisen tunnistaminen
tehdään perustuen selvityksiin opiskelijan
opinnoista tai osaamisesta sekä suhteessa
kunkin hyväksi luettavan opintokokonaisuus-
den tavoitteisiin ja sisältöihin. Myös opiske-
lijän siirtyessä oppimäärästä toiseen osaa-
misen tunnistamisessa ja opintojen hyväksi
lukemisessa menetellään kuten edellä on
kuvattu.

6.4

Todistukset ja niihin merkittävät tiedot

Opiskelija saa taiteen perusopetuksen ylei-
sen oppimäärän päättötodistuksen suoritet-
tuaan 500 tunnin laajuuteen sisältyvät 300
tunnin yhteiset opinnot ja 200 tunnin teema-
opinnot. Kaikki opiskelijan suorittamat opin-
tokokonaisuudet merkitään päättötodistuk-
seen. Päättötodistus voi sisältää liitteitä.

Opiskelijalle annetaan pyydettyä osal-
listumistodistus suoritetuista taiteenalan yleis-
sen oppimäärän opinnoista. Osallistumisto-
distus voi sisältää liitteitä. ■

*“Arviointi on
oppimiseen kannustavaa,
rohkeasevaa,
oikeudenmukaista
ja eettistä.”*

PÄÄTTÖTODISTUKSEN TULEE SISÄLTÄÄ SEURAAVAT ASIAT:

- Todistuksen nimi
- Koulutuksen järjestäjän ja oppilaitoksen nimi
- Taiteenala ja opinnot, joista päättötodistus annetaan
- Opiskelijan nimi ja henkilötunnus
- Opiskeluaika vuosina
- Opiskelijan suorittamat yhteiset opinnot, opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- Opiskelijan suorittamat teema-
opinnot, opintokokonaisuuden
nimi ja laajuus
- Rehtorin allekirjoitus ja oppilai-
toksen leima
- Opetusministeriön myöntämän
koulutuksen järjestämisluvan
päivämäärä tai kunnan päätös
(päivämäärä) opetussuunnitelman
hyväksymisestä
- Maininta, että koulutus on toteu-
tettu Opetushallituksen vahvis-
tamien taiteen perusopetuksen
yleisen oppimäärän opetus-
suunnitelman perusteiden 2017
mukaisesti.

7 MEDIATAIDE

Mediataiteiden yleisen oppimäärän tehtävänä on luoda edellytykset mediateknologian käyttöön ja sen hyödyntämiseen osana omaa taiteellista ilmaisua. Tavoitteena on opiskelijan monipuolinen taide- ja mediasuhde, mahdollisuus elinikäiselle mediataiteiden harrastamiselle ja hyödyntämiselle myöhemmin työelämässä sekä vahvistaa taiteen roolia mediakulttuurissa. Opiskelulle on ominaista kokeilu, monipuolinen harjoittelu ja tavoitteellinen taidetyöskentely.

Opetus keskittyy mediateknologiaa hyödyntäviä ja muita taiteenlajeja yhdistäviin työmuotoihin sekä taiteidenvälisyyteen. Mediataiteeseen voi kuulua erilaisia osa-alueita, kuten elokuva ja videotaide, valokuva, äänitaidet, pelitaidet, installaatio ja performanssi. Uuden oppiminen perustuu uteliaisuuteen, kokeilunhaluun ja ennakkoluottomuuteen, joihin opiskelijaa pyritään rohkaisemaan.

Opetuksen lähtökohtana ovat opiskelijan omat mediaympäristöt ja tavoitteena on edistää opiskelijan kulttuurista osallisuutta niissä sekä yhteiskunnassa. Opiskelijaa rohkaistaan käyttämään teknologista osaamistaan oman ilmaisunsa välineenä ja oman ajattelunsa kuvaajana. Häntä kannustetaan pohtimaan omaa identiteettiään ja kulttuuriaan taiteellisin keinoin, joissa hyödynnetään mediavälineitä.

7.1

Varhaisiän mediataiteet

Varhaisiän mediataidekasvatuksessa työskentely tapahtuu leikkien ja tutkien. Taidetta, mediaa ja teknologiaa ihmetellään elämyksellisyyden kautta, kokonaisvaltaisesti kokien. Lapsia rohkaistaan omien havaintojensa ja ajatustensa ilmaisemiseen mediavälineiden avulla sekä yksin että yhdessä muiden kanssa. Lähtökohtana toimivat lapsen omat kokemukset ja havainnot. Tarkoituksena on kehittää lapsen vuorovaikutustaitoja, ajattelua ja ilmaisua.

Kouvolan kansalaisopistossa toteutettava

taiteen perusopetukseen valmistava varhaisiän mediataide on suunnattu 5–6-vuotiaille. Opinnot ovat kestoltaan pääsääntöisesti kahden lukuvuoden mittaiset. Opetus rakentuu vuosittaiselle runkosuunnitelmalle.

7.2

Mediataiteiden yhteiset opinnot

Mediataiteiden yhteisten opintojen tarkoituksena on taiteenalan perustaitojen hankkiminen. Opiskelija tutustuu mediataiteiden kenttään, kulttuureihin sekä toimintatapoihin tutkimalla ja kokeilemalla. Opinnot luo-

vat perustan teemaopinnoille. Tavoitteena on tarjota opiskelijalle valmiuksia mediataiteen ymmärrykseen sekä mahdollisuus luoda henkilökohtaista suhdetta mediaan, taiteeseen ja teknologiaan. Opiskelija oppii ilmaisemaan mediataiteen keinoin itseään ja tunteitaan. Taiteellinen työskentely tapahtuu prosessina joko yksin tai vuorovaikutuksessa muiden kanssa. Tärkeää on uteliaisuus ja aito oppimisen ilo.

Kouvolan kansalaisopistossa toteutettava mediataiteen yleisen oppimäärän yhteisten opintojen 300 tunnin laskennallinen laajuus muodostuu kahdesta (2) opintokokonaisu-

desta. Yksi opintokokonaisuus on kestoaltaan pääsääntöisesti kolmen lukuvuoden pituinen. Opintokokonaisuus 1 on ovat suunnattu pääsääntöisesti 7–9-vuotiaille ja opintokokonaisuus 2 pääsääntöisesti 10–12-vuotiaille. Opintokokonaisuudet rakentuvat vuosittaiselle runkosuunnitelmalle, jossa opinnot etenevät tasolta toiselle, tiedollista ja taidollista osaamista laajentaen ja syventäen.

Opinnot voivat sisältää myös opintokokonaisuuksiin ja niiden tavoitteisiin ja sisältöihin rinnastettavia vaihtoehtoisia opintoja. Kuvolan kansalaisopiston vuosittaisessa taiteen perusopetuksen mediataiteen kurs-

“Taiteellinen työskentely tapahtuu prosessina joko yksin tai vuorovaikutuksessa muiden kanssa. Tärkeää on uteliaisuus ja aito oppimisen ilo.”

sisuunnittelussa päätetään niistä opinnoista, jotka voidaan sisällyttää yhteisten opintojen opintokokonaisuuksiin. Tällaisia opintoja ovat esimerkiksi lapsille ja nuorille suunnatut lyhytkurssit. Mediataiteen yhteiset opinnot voivat sisältää myös sellaisia vaihtoehtoisia opintokokonaisuuksia, joita voidaan järjestää muun muassa yhteistyössä muun taiteen perusopetuksen taiteenalan tai taiteenperusopetuksen rinnastettavien yhteistyökumppanien ja toimijoiden kanssa. Opinnoissa huomioidaan tarvittaessa myös opettajan, huoltajan ja opiskelijan yksilöllisesti suunnittelema vaihtoehtoinen opintopolku. ■

Tavoitteet:

OMA MEDIASUHDE

- Rohkaista opiskelijaa luomaan omakohtaista suhdettaan mediaan, taiteeseen ja teknologiaan
- Tukea opiskelijan itsetuntemuksen kehitystä tavoitteellisen mediateknologian hyödyntävän taiteellisen ilmaisun kautta
- Tutustuttaa opiskelijaa erilaisiin mediaympäristöihin ja niiden toimintatapoihin

MEDIAKULTTUURIN TUNTEMUS

- Tutustuttaa opiskelijaa mediataiteiden kulttuureihin
- Antaa kokemuksia mediataiteille ominaisista tuotanto- ja esitystavoista
- Esitellä opiskelijalle mediamailman ilmiöitä

ILMAISU

- Tutustuttaa taiteenalalle ominaiseen työskentelyyn
- Antaa opiskelijalle valmiuksia käyttää mediateknologiaa oman ajattelunsa ja ilmaisunsa välineenä
- Kannustaa opiskelijaa ilmaisemaan itseään, tunteitaan ja kokemuksiaan mediataiteiden keinoin
- Rohkaista opiskelijaa todellisuuden representoimiseen mediavälineiden avulla

VUOROVAIKUTUS JA OSALLISUUS

- Auttaa opiskelijaa hahmottamaan tekijän, teoksen ja yleisön välisen vuorovaikutuksen mahdollisuuksia
- Ohjata opiskelijaa toimimaan avoimessa vuorovaikutuksessa muun ryhmän kanssa

Sisällöt:

OMAT MEDIAYMPÄRISTÖT

- Ammennetaan opiskelijalle merkityksellisistä mediaympäristöistä ja -välineistä
- Keskitytään opiskelijan omaan mediasuhteeseen ja sen kehittämiseen

TEKNOLOGIA JA TAIDE

- Käsitellään teknologiaa mediataiteet läpäisevänä ilmiönä, ilmaisun ja esittämisen välineenä ja sisältönä
- Hyödynnetään teknologiaa taiteellisessa ilmaisussa ja taiteiden välisessä toiminnassa

TRADITIOT JA AJANKOHTAISET ILMIÖT

- Käsitellään mediataiteiden traditioita ja tulevaisuutta
- Tutustutaan nykytaiteen toimintatapoihin ja ilmiöihin
- Perehdytään taiteen historiallisiin, sosiaalisiin ja yhteiskunnallisiin merkityksiin

Tavoitteet:

Opintokokonaisuuteen sisältyy myös opintokokonaisuus 1 tavoitteet ja sisällöt.

OMA MEDIASUHDE

- Kannustaa opiskelijaa tulkitsemaan ja arvottamaan mediataiteiden teoksia
- Rohkaista opiskelijaa tutustumaan hänelle merkitykselliseen visuaaliseen taiteeseen

MEDIAKULTTUURIN TUNTEMUS

- Tukea opiskelijaa havainnoimaan mediamailman ilmiöitä syvällisesti ja kriittisesti
- Ohjata opiskelijaa käyttämään kuvatulkinnan keinoja ja jakamaan tulkintojaan yhdessä muiden kanssa

ILMAISU

- Tukea opiskelijaa kehittämään ajattelun taitojaan ilmaisussaan mediavälineiden keinoin

VUOROVAIKUTUS JA OSALLISUUS

- Avartaa opiskelijan valmiuksia hyödyntää mediateknologiaa vaikuttamisen välineenä
- Rohkaista opiskelijaa tarkastelemaan sekä visuaalisessa kulttuurissa että omassa ilmaisussaan ilmeneviä arvoja

Sisällöt:

OMAT MEDIAYMPÄRISTÖT

- Pohditaan omien teosten henkilökohtaisia merkityksiä ja niiden suhdetta muuhun mediakulttuuriin

TEKNOLOGIA JA TAIDE

- Tarkastellaan mediataiteessa keskeisten taiteenalojen suuntaviivoja, niistä inspiroituen

TRADITIOT JA AJANKOHTAISET ILMIÖT

- Keskitytään ajankohtaisiin mediakulttuurin ilmiöihin, jotka koskettavat opiskelijoiden omaa kokemusmaailmaa

Mediataiteiden teemaopinnot

Mediataiteiden teemaopintojen tarkoituksena on opiskelijan yhteisissä opinnoissa hankkimien taitojen laajentaminen. Opinnot vahvistavat opiskelijan ymmärrystä mediataiteista, ympäröivästä mediakulttuurista ja vaikuttamisen tavoista mediassa. Tavoitteena on opiskelijan tietotaidon syventäminen. Opinnot kehittävät opiskelijan kykyä käyttää valittuja mediataiteiden keinoja ajatus- ja tunteidensa ilmaisuun sekä kannanoton välineenä.

Kouvolan kansalaisopistossa toteutettava mediataiteen yleisen oppimäärän teemaopintojen 200 tunnin laskennallinen laajuus muodostuu yhdestä (1) opintokokonaisuudesta. Opintokokonaisuus on kestoltaan pääsääntöisesti kolmen lukuvuoden pituinen. Opintokokonaisuuteen voi sisältyä eri pituisia ja sisältöisiä työpajoja ja kursseja. Teemaopinnot on suunnattu lähinnä 13–16-vuotiaille nuorille. Teemaopintoihin siirrytään pääsääntöisesti opiskelijan saavuttaessa teemaopintoihin vaadittavan iän ja taitotasoon. Teemaopintojen opiskelussa ei edellytetä yhteisten opintojen opintokokonaisuuksien suorittamista, vaan opiskelijaksi voidaan ottaa myös 13–16-vuotias nuori, jolla ei ole aiempia opintoja mediataiteen taiteen perusopetuksessa. Teemaopintojen opiskelijaksi voidaan ottaa myös, vaikka kaikkia yhteisten opintojen opintoja ei ole suoritettuna. Päättötodistukseen oikeuttava 500 tunnin laskennallinen laajuus edellyttää kuitenkin 300 tunnin yhteisten opintojen ja 200 tunnin teemaopintojen suorittamista tai niihin rinnastettavien opintojen hyväksi lukemista. Alle 13-vuotiaat voivat osallistua teemaopintoihin liittyviin opintoihin, jos opinnot soveltuvat iän ja tietotaidon mukaisesti ko. ikäryhmälle. Tällaisia opintoja ovat esimerkiksi eri-ikäisille suunnatut lyhytkurssit.

Kouvolan kansalaisopisto päättää tarjottavista teemaopinnoista. Teemaopintojen suunnittelussa ja toteuttamisessa huomioidaan vuosittain olevat painopisteet ja ko. opintojen toteuttamiseen liittyvät tekijät, kuten saatavilla oleva tila, välineistö ja pätevä opettajisto. Teemaopintoja voidaan järjes-

“Opiskelijaa kannustetaan teemaopintojen monipuoliseen toteuttamiseen.”

tää työpajoina, jotka painottavat joko yhtä mediataiteen osa-alueita tai yhdistävät useita eri osa-alueita. Yksittäiseen mediataiteen osa-alueeseen painottuvia työpajoja voidaan järjestää esimerkiksi elokuvan, valokuvan tai äänitaiteen osa-alueilta. Työpajoja voidaan järjestää myös yhdistelemällä eri mediataiteita, kuten esimerkiksi elokuva ja valokuva, videotaide ja äänitaide, pelit ja ohjelmistotaide sekä performanssi ja kulttuurihäirintä. Opiskelija valitsee lukuvuosittain oman kiinnostuksensa mukaiset teemaopinnot tarjottavista vaihtoehdoista. Opiskelijaa kannustetaan teemaopintojen monipuoliseen toteuttamiseen. Monipuolisuus opinnoissa vahvistaa laaja-alaista näkemystä mediataiteeseen, visuaaliteknologista osaamista sekä mediataiteiden tradition tuntemusta.

Teemaopinnot voivat sisältää myös opintokokonaisuuteen ja sen tavoitteisiin ja sisältöihin rinnastettavia muita vaihtoehtoisia opintoja. Kouvolan kansalaisopiston vuosittaisessa taiteen perusopetuksen mediataiteen kurssisuunnittelussa päätetään niistä opinnoista, jotka voidaan sisällyttää teemaopintojen opintokokonaisuuteen. Tällaisia opintoja ovat esimerkiksi lapsille ja nuorille suunnatut lyhytkurssit. Mediataiteen teemaopinnot voivat sisältää myös sellaisia vaihtoehtoisia opintokokonaisuuksia, joita voidaan järjestää muun muassa yhteistyössä muun taiteen perusopetuksen taiteenalan tai taiteenperusopetukseen rinnastettavien yhteistyökumppanien ja toimijoiden kanssa. Opinnoissa huomioidaan tarvittaessa myös opettajan, huoltajan ja opiskelijan yksilöllisesti suunnittelema vaihtoehtoinen opintopolku. Opinnot teemaopinnoissa rakentuvat vuosittaiselle tarjottavien opintojen runkosuunnitelmalle. ■

Tavoitteet:

OMA MEDIASUHDE

- Rohkaista opiskelijaa syventämään suhdettaan mediaan, taiteeseen ja teknologiaan
- Ohjata opiskelijaa laajentamaan mediataiteiden tuntemustaan ja kehittämään kriittistä medialukutaitoaan
- Kannustaa opiskelijaa hyödyntämään omia mediaympäristöjään työskentelyssään ja ilmaisussaan

MEDIAKULTTUURIN TUNTEMUS

- Ohjata opiskelijaa laajentamaan valitsemansa mediataiteen alueen tuntemustaan
- Kannustaa opiskelijaa perehtymään paikalliseen mediataiteisiin liittyvään toimintaan
- Rohkaista opiskelijaa tutkimaan teoksissaan mediamaailman ilmiöitä

ILMAISU

- Ohjata opiskelijaa syventämään valitsemansa mediavälineen osaamistaan
- Rohkaista opiskelijaa ilmaisemaan itseään ja ajatteluaan mediateknologian keinoin
- Tukea opiskelijaa kehittämään työskentelytaitojaan ja työstämään teoksia mediataiteiden osa-alueilla

VUOROVAIKUTUS JA OSALLISUUS

- Kannustaa opiskelijaa käyttämään mediataiteita vuorovaikutuksen välineenä
- Rohkaista opiskelijaa sekä itsenäiseen että ryhmätyöskentelyyn
- Vahvistaa opiskelijan ymmärrystä mediataiteesta osallistumisen ja vaikuttamisen välineenä

Sisällöt:

OMAT MEDIAYMPÄRISTÖT

- Siirrytään opiskelijan omista mediaympäristöistä ja –välineistä laajempiin visuaalisen kulttuurin ilmiöihin
- Työskennellään opiskelijan omaa mediasuhdetta syventäen ja laajentaen
- Etsitään omille tuotoksille henkilökohtaisia merkityksiä ja pohditaan niiden suhdetta ympäröivään mediakulttuuriin

TEKNOLOGIA JA TAIDE

- Syvennetään taitoja käyttää mediataiteen keinoja ilmaisussa ja esittämisen tavoissa

TRADITIOT JA AJANKOHTAISET ILMIÖT

- Pohditaan mediataiteiden traditioita ja tulevaisuuden näkymiä.
- Keskitytään ajankohtaisiin mediakulttuurin ilmiöihin, jotka koskettavat opiskelijoiden omaa kokemusmaailmaa

7.4

Aikuisten mediataiteiden opetus

Aikuisten opetuksessa noudatetaan mediataiteiden yleisen oppimäärän tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä. Tärkeää ovat opiskelijan omat henkilökohtaiset tavoitteet ja opintojen suunnittelu. Opinnot tarjoavat valmiuksia hyödyntää mediateknologiaa osana omaa luovaa ilmaisua mediakulttuurin ilmiöihin tutustuen. Tarkoituksena on myös luoda edellytykset opiskelijan oman mediasuhteen vahvistamiselle.

7.5

Työtavat mediataiteiden opetuksessa

Mediataiteiden tavoitteellinen ja pitkäjänteinen opiskelu rakentuu kokeilun- ja tutkimisenhalulle sekä taiteelliselle ilmaisulle. Tarkoituksen mukaiset työtavat tukevat opiskelua ja opiskelijan roolia aktiivisena toimijana. Oppiminen on vuorovaikutteinen prosessi, jossa kehitetään ryhmätyöskentelytaitoja. Mediataiteiden ja mediakulttuurin ilmiöitä tutkitaan sekä yksin että ryhmässä. Opetuksessa ohjataan ja tuetaan opiskelijoiden työskentelyä ja oppimisprosessia. Keskeisiä työtapoja ovat opiskelijan havainnointi, dokumentointi ja arviointi. Oppilaita kannustetaan myös osallistumaan opetuksen suunnitteluun ja kehittämiseen.

“Oppiminen on vuorovaikutteinen prosessi, jossa kehitetään ryhmätyöskentelytaitoja.”

Mahdollisuuksien mukaan valitut työskentelymuodot ja oppimisympäristöt tarjoavat työskentelyn mediateknologiaa hyödyntäen sekä työskentelyprosessin ja teosten esittämisen yleisölle. Mediataiteen teoksia voidaan esittää sekä fyysisissä että virtuaalisissa ympäristöissä esimerkiksi Kouvolan kansalaisopiston järjestämissä tilaisuuksissa tai valituksa julkisessa tilassa.

7.6

Oppimisen arviointi mediataiteiden opetuksessa

Arvioinnin tehtävä on tukea opiskelijan opintojen edistymistä ja taitojen kehittymistä mediataiteessa sekä koko visuaalisen kulttuurin alueella. Palautetta annetaan opiskelijan edistymisestä, osaamisesta ja kehittämisen kohteista erilaisilla palautteen antamisen tavoilla. Häntä myös ohjataan

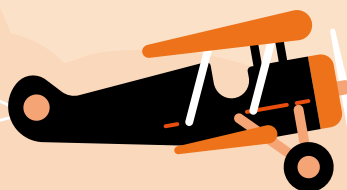
itse- ja vertaisarviointiin sekä rohkaistaan antamaan ja vastaanottamaan palautetta. Tärkeää on oman ja toisten osaamisen aito arvostaminen.

Kannustava ja monipuolinen palaute on jatkuva osa oppimisprosessia. Sen tehtävänä on tukea opiskelijan omien oppimistavoitteiden asettamista ja arviointitaitojen kehittymistä. Opiskelija perehtyy mediataiteiden ja visuaalisen kulttuurin arviointitapoihin ja käytäntöihin.

Arvioinnin kohteina ovat yhteisissä opinnoissa ja teemaopinnoissa oma mediasuhde, mediakulttuurin tuntemus, ilmaisu sekä vuorovaikutus ja osallisuus. Arvioinnin tehtävänä on tukea opiskelijan mediataiteiden perustaitojen hankkimista ja niiden syventämistä myöhemmin teemaopinnoissa. Lisäksi arviointi ohjaa oppimistavoitteiden asettamiseen, itseohjautuvuuteen ja oppimistaitojen kehittymiseen. ■

OPINTO- POLKU

TAIDEAINEET

Kuvataide

Musiikki

Teatteritaide

Sanataide

Käsityötaide

Mediataide

OPINNOT KOOSTUVAT

300

TUNTIA

YHTEISET OPINNOT

+

200

TUNTIA

TEEMAOPINNOT

=

500

TUNTIA

YLEISEN OPPIMÄÄRÄN
LASKENNALLINEN
LAAJUUS

**VARHAISIÄN
TAIDEKASVATUS**
- Tutustuttaa taiteeseen ja luo pohjaa opinnoille.

YHTEISET OPINNOT

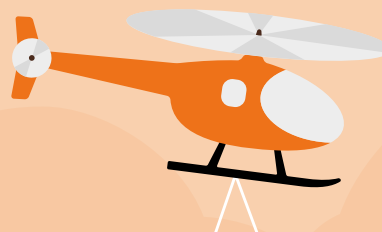
Yhteisten opintojen tarkoituksena on taiteenalan perustaitojen hankkiminen. Yhteisiä opintoja suoritetaan 300 tuntia ja ne koostuvat 2 tai useammasta opintokokonaisuudesta.

**Voit suorittaa
yhteisiä opintoja
ja teemaopintoja
YHTÄAIKAA!**

**Opinnot etenevät
TASOLTA TOISELLE,
tiedollista ja taidollista
osaamista laajentaen
ja syventäen.**

TEEMAOPINNOT

Teemaopinnoissa tarkoituksena on yhteisissä opinnoissa hankittujen taitojen laajentaminen. Teemaopintoja suoritetaan 200 tuntia ja ne koostuvat 1 tai useammasta opintokokonaisuudesta.

Opinnot voivat sisältää myös opintokokonaisuuksiin ja niiden tavoitteisiin ja sisältöihin rinnastettavia opintoja, esim. lyhytkursseja.

Huom!

JOKAISEN OPINTOPOLKU ON OMANLAINEN.

www.kouvolankansalaisopisto.fi

